

**Vážená paní
MUDr. Barbora Macková
Ředitelka státního zdravotního ústavu
Šrobárova 49/48
100 00 Praha 10,**

Místo / datum

Brno

23. července 2025

Vyjádření podpory předkládané vyhlášce o školním stravování

Vážená paní ředitelko,

rádi bychom tímto veřejně vyjádřili podporu předkládané novele vyhlášky o školním stravování. Jako vědecké pracoviště zabývající se veřejným zdravím oceňujeme, že revize spotřebního koše a nutričních norem odráží nejaktuálnější vědecké poznatky a systematicky směřuje ke zlepšení kvality školního stravování v souladu s nejnovějšími evropskými a americkými výživovými doporučeními. Klíčové změny, které vyhláška přináší, odpovídají současnému vědeckému konsenzu a reflektují hlavní priority mezinárodních expertů na výživu.

Vyhláška posiluje zastoupení ovoce, zeleniny, celozrnných obilovin a luštěnin a snižuje frekvenci podávání červeného masa a masných výrobků. Tento přístup je v souladu se současnými evropskými trendy. Nordic Nutrition Recommendations 2023 doporučují plant-forward stravu s vyšším podílem celozrnných obilovin, luštěnin a ryb a nižší spotřebou červeného masa, stejně jako aktuální report USDA Dietary Guidelines Advisory Committee 2025. Tato myšlenka se odráží zároveň v recentních národních doporučeních Německa (alespoň 75 % energie by mělo pocházet z rostlinných zdrojů; 2024) nebo Belgie (výrazná limitace masných výrobků. Důraz na ovoce, zeleninu a celozrnné obiloviny; 2025).

V tomto kontextu vítáme i přepracování dysfunkčního laktoovovegetariánského spotřebního koše do podoby, která v případě potřeby umožňuje zajistit plnohodnotnou bezmasou stravu. Poptávka po těchto způsobech stravování se zvyšuje a jejich zdravotní nezávadnost pro dětskou populaci potvrzují stanoviska většiny výživových či pediatrických odborných společností. (Boštjan 2023). Souhlasíme proto nikoli s paušálním zaváděním vegetariánství nebo veganství do školních jídelen, ale s možností využití tohoto přístupu zejména u škol, ve kterých panuje mezi strávníky shoda vzhledem k tomuto způsobu stravování.

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta

Kamenice 753/5, 625 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 2910, E: info@med.muni.cz, www.med.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

Návrh vyhlášky zavádí omezení volného cukru a soli v pokrmech a omezuje podávání slazených nápojů. Tato opatření jsou v souladu s dlouhodobými doporučeními EFSA i WHO a zároveň např. s dánskými nebo belgickými doporučeními cílícími na snížení spotřeby cukru a soli a zároveň na vodu jako nápoj první volby. Reagují rovněž na alarmující data o dětské obezitě a zároveň jsou v souladu se snahou snížit prevalenci zubního kazu.

Aktualizace výživových norem, kterou vedou odborníci Státního zdravotního ústavu, je pro nás dostačující garancí validity a objektivitu návrhů.

Vyhláška celkově předbíhá aktualizaci českých výživových doporučení – ideálně by se nejprve proměnila národní FBDG a teprve poté navazující legislativa. Přesto považujeme za správné, že se rychle reaguje na akutní problém vysokého příjmu soli, cukru a nedostatku vlákniny u českých dětí, a věříme, že již započatá revize výživových doporučení bude pod vedením Státního zdravotního ústavu následovat v podobné kvalitě.

Aby se nové normy nezredukovaly na pouhou excelovou tabulku, ale přinesly chuťově atraktivní a kulturně přijatelná jídla, měl by stát zajistit dostatečnou metodickou podporu školám ve všech potřebných oblastech. Zároveň by na implementaci vyhlášky měl navazovat monitoring aplikace změn do praxe a případného vlivu na stravovací zvyklosti dětí i jejich rodin. Novela by pak měla být impulzem pro revizi národních doporučení, aby komunikace směrem k veřejnosti zůstala jednotná.

Na základě výše uvedeného konstatujeme, že navrhovaná novela **věrně kopíruje směr nejaktuálnějších evropských a amerických výživových standardů** a představuje důležitý milník pro zdraví i udržitelnost českého školního stravování. Jako odborníci ji plně podporujeme a nabízíme další součinnost při implementaci a výzkumu v této oblasti.

S pozdravem

prof. MUDr. Bc. Zuzana Derflerová Brázdová, DrSc.

Předsedkyně oborové rady Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie a garantka studijního programu Výživa dospělých a dětí

Mgr. Michal Koščík, Ph.D.

Přednosta Ústavu veřejného zdraví